אלא פשיטא דלית ליה, ואי דומיה אמאי תדיר ומקודש תדיר עדיף, אלא לאו דלמחר, וקתני אין מעכבין זה את זה אלמא כי הדדי נינהו, אמר ליה אביי לעולם דאית ליה ולקדם ודקא קשיא לך שלא יהא דבר קודם, מצוה בעלמא הוא. ת"ש אין פוחתין משישה טלאים המבוקרין בלשכת הטלאים כדי לשבת ולשני ימים טובים של ראש השנה היכי דמי אילימ' דאית ליה תמידין ומוספין ס] טובא הוו, אלא לאו דלית ליה ושמע מינה תמידין עדיפי לא לעולם דאית ליה והכי קא אמר אין פוחתין משישה טלאים המבוקרין בלשכת הטלאים ד' ימים קודם שחיטה ומני בן בג בג היא דתניא בן בג בג אומר מנין לתמיד שטעון ביקור ד' ימים קודם שחיטה תלמוד לומר תשמרו להקריב לי במועדו ולהלן הוא אומר והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום מה להלן טעון ביקור ארבעה ימים קודם שחיטה אף כאן טעון ביקור ארבעה ימים קודם שחיטה אמר ליה רבינא לרב אשי הני ששה, שבעה הוו דהא איכא נ] דצפרא דתלתא בשבתא, ולטעמיך תמניא הוו דהאיכא דפניא דמעלי שבתא, הא לא קשיא דלבתר דאקריב קאמר

מ"מ

במדבר כח שמות יב

אלא פשיטא דלית ליה · אלא או לתמידין או למוספין : מבוקרים · בלא מום שצריך לבודקן שלא יהא בהן מום ארבעה ימים קודם לשחיטה ולהכי צריכין ששה שמא יארעו שני ימים טובים של ראש השנה בחמישי בשבת ולמחרת בכל יום שנים : כדי לשבת ולשני ימים טובים של ראש השנה · אם אירעו ביחד שיהא כדי להקריב שני תמידין ליום : אילימא דאית ליה · כבשים הרבה : תמידין ומוספין טובא הוו · ועשרים ותרתי טלאים בעינן [ותיהוי ששה לתמידין ושש עשרה למוספין] : ושמע מינה תמידין עדיפי · דלא אמרינן יקריב הארבעה בשבת לתמידין ולמוספין ויבטל תמידין נ] יום טוב שני של ראש השנה אלמא תמידין דיום שני עדיפי ממוספי שבת ואע"פ שמוספי שבת מקודש הן (א) שבת קודש מיום טוב : לעולם דאית ליה · לתמידין ומוספין והאי דלא נקט אלא תמידין משום ד] דבמבוקרין ארבעה ימים קודם שחיטה קאמר, לתמידין הוא דבעינן ביקור ארבעה ימים אבל מוספין לא : תשמרו תשמרו לגזירה שוה · מה פסח מבוקר ד' ימים דמקחו מבעשור ושחיטתו בי"ד אף תמיד טעון ביקור ד' ימים : דצפרא דחד בשבא · דבשלמא דבין הערבים ודיום שני ושלישי איכא למימר שיחזור ביום ראשון אחר טלאים מבוקרים ארבעה ימים קודם אלא במוצאי שבת לא יכול לחזור ומה יקריב לבוקר, והא דנקט חד בשבת היינו כי הוי ראש השנה חמישי וששי והוא הדין נמי אי הוי ראש השנה בראשון ושני מצי למיפרך והאיכא לצפרא דתלתא בשבת : דפניא דמעלי שבתא · דקא סלקא דעתך דקודם שהקריב תמיד של בין הערבים של ערב שבת קאמר דליהוו ששה והוא הדין דמצי למיפרך דפניא דמעלי יומא טבא היכי דהוי ראש השנה חמישי וששי : דלבתר דמקריב · תמיד של בין הערבים קאמרינן דליהוו שש :

העולה והשתא ליפרוך ממתניתין ס] דדרשא מהא איפכא דעולת הבקר קודמת בראשה לכך נראה לפרש דמהכא לא נפקא לן אלא הקטרה דסלי קרא בהקטרה איירי ומהתם נפקא לן עבודת דם דכתיב תעשו משמע עשיית הדם ופ' הגוזל [קמא](ב"ק קיא.) איצטריך לאיתויי האי קרא דהא לא כתיב אלא הקטרה אשה ריח ניחוח קמי תמיד ודלמא הקטרת מוסף קודמת ועשיית בתר' ו] הכי (מלבד איכתיבו) כדכתיב (במדבר כח) מלבד עולת התמיד תעשו את אלה ותימה למה לי קרא דתמיד קודם למוסף תיפוק לי' דתדיר קודם ואע"ג דקדמי בקרא אמרינן בזבחים (ד' פט.) דמוספי חודש קדמי למוספי ראש השנה אע"ג דכתי' מלבד עולת החדש לבסוף ולא מיפסיל ביוצא מיהא ובסמוך נפקא דלא מיפסיל וי"ל דשאני גופא שמפסיק מה עולה שאין לאחר אף על גב דכתיב מלבד לבסוף והא דאמרינן בריש כל התדיר (זבחים דף פט:) יכול יהא חטאת קודמת למעשה עולה משום דכתיב ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה ת"ל ופר שני בן בקר תקח לחטאת יכול שהא עולה קודמת לכל מעשיה ת"ל ועשה וגו' הא כיצד דם חטאת קודם לדם עולה מפני שמרצה אברי עולה קודמין לחטאת מפני שכולה כליל אלמא בעי לאקדומי אפי' מהקטרה אע"ג דכתיב ועשה דלא משמע אלא עשיית הדם לאו מילתא היא דכיון דגלי גבי תמידין הוא הדין נמי התם אי נמי מהקריב את אשר לחטאת ראשונה הוה קא דריש דמיניה דרשינן (זבחים דף צ.) זה בנה אב כל החטאות קודמות לעולה אי נמי אי לאו קרא ה"א מאי דבעי בהקטרה מקדים בראשה ותימה למה לי קרא דהעולה בלא האי קרא נמי תיפוק לי מיוקדם דבר שנאמר בו בבקר מדבר שלא נאמר בו אלא ביום דמשמע במיעוטו של יום דמייתי שמפיק בפרק תמיד נשחט (פסחים נח:) דמוספין קרבי עד שש והכי אמרינן פרק אמר להם הממונה (יומא דף לג:) קטורת קודם לאברים יוקדם דבר שנאמר בו בבקר בבקר לדבר שלא נאמר בו אלא בבקר וי"ל הכא לא קשיא מידי דאי לאו קרא ה"א דהדשן מלבד כדבעי למדרשי' בהגוזל קמא (ב"ק דף קיא.) אלא אי קשיא ליפשוק ממלבד ולאי מיפסיל בכך נראה שפיר דמההוא לא שמעינן פסול אי נמי מוקדם לא שמעי' אלא שמצוה להקדים אבל אם הקדים ושחט יגמור ומהכא שמעינן דלא ותימה הא דאמרינן ריש עירובין (דף ב:) שלמים שנשחטו קודם פתיחת דלתות ההיכל פסולין ותיפוק לי דה"ל אקדמינהו קודם תמיד דפסחא דמילתא משמע קודם שנפתחו באותו יום וכן נמי לקמן פרק שתי מדות (דף צז.) עולת תמיד ששחטה שלא לשמה כשרה ולמאי הא קודם תמיד איתעביד מיהו מהתם לא קשיא מידי דשחיטה לאו עבודה היא דלא הויא בכלל עשיה מיהו תימה דאמרינן פ' אמר להן הממונה (יומא דף כט.) ופרק שתי הלחם (לקמן דף ק.) לא צ בלבד אמרו אלא אפי' עולת העוף שנמלקה ומנחה שנקמצה קודם לבית השריפה ואלילה קאי ותיפוק לי' דקמי תמיד עבדינהו אבל משום קודם פתיחת דלתות ההיכל לא מיפסלי דלא כתיב בהו פתח ושמא כיון דהכתי לא מטא זמן תמיד קרא לא איירי בהכי אי נמי לא מיפסיל בשביל כך כדמסקינן הכא למצוה בעלמא וכן משמע פ' תמיד נשחט (פסחים דף נח:) דעשה דפסח ועשה דהכילת קדשים דחי לעשה דהשלמה דהדשן עליה השלם כל הקרבנות כלם ואי הוה מיפסל לא שייך ביה דחייה ועליה השלם מהאי קרא (ויקרא ו) הוערך עליה העולה הוא דדרשינן וכיון דהתם לא מיפסל הוא הדין הכא וכן משמע נמי שלהי מי שהיה טמא ז] (שם דף צו:) בכור שנתערב בפסח אם חבורת כהנים יאכלו ונתפרשו מחיים קאמר מפריך בגמ' והא אין מביאין קדשים לבית הפסול [ופי' רש"י] והוה ליה למימר ירעו עד שיסתאבו וזמן שחיטת פסח אחר תמיד הוא ואפי' הכי לא מיפסיל הבשר וכן משמע נמי בהאשה (שם דף צח:) חמשה שנתערבו עורות פסחיהן [זה בזה] ונמצאת יבלת באחד מהן [ס'] ופטורין מלעשות (פסח ראשון ו) פסח שני ופריך טובא וליתי פסח שני וליתני במותר פסח ח] ודחיק טובא לשנויי והשתא אי מפסיל מאי קשיא ליה הא פסח שני זמנו נמי אחר תמיד דלא חשיב ליה בין דברים שבין פסח ראשון לפסח שני ואם כן אי שלמים הוי דמותר הפסח קרב שלמים הא מיפסלי ואין לומר דעשה דפסח דחי לעשה דהשלמה דהא לא הוי אלא ספיקא בעלמא ומיהו קשיא בהכי כיון דאיכא איסורא דאורייתא היכי מקריבין לכתחלה ואין לומר דמשום ספיקא פסח דחי ליה איסורא דאורייתא והו דמסקינן התם דמשום סמיכה שבקינן ליה דליכא נמי אלא מצוה בעלמא וגבי בשר ט] חזה נמי ((א) דבמותר הפסח איירי) לכך נראה דודאי בתמיד של שחר דכתיב תעשו הוא דמעכבי עשיות דדם אבל בתמיד של ערב לא מעכבא אלא הקטרה דסלי קרא בהקטרה איירי וכן משמע בריש תמיד נשחט (שם דף נט.) דמוקי לה בחטאת העוף שאין למזבח אלא דמה אי נמי בבהמה ומעלה ומלינה בראשו של מזבח ואי קרא לא איירי אלא בהקטרה ניחא דלא מעכבא אלא הקטרה דעליה השלם כל הקטרות כלן משמע אבל אי מתעשו נפיק דמסתבר לאשויי תמיד של שחר לתמיד של ערב מאי טעמא לא מעכבא נמי עשייה והשתא ניחא דהאי איירי בשלא הקטיר התמיד והקטרת אימורים כל הלילה כדדרשי' לעיל (דף נ:) [נ] והאי דריש תמיד נשחט דמוקי לה בחטאת העוף לא בעי לאוקומה כי האי גוונא דאם כן מאי דחייה איכא אבל השתא איכא דחייה מדרבנן מיהא גזירה אטו הקטרה מיהו במשנתין מוכח דלא הוי אלא למצוה ותימה דבפ' אלו דברים (פסחים סו:) אמרינן שחטו ונודע שמשכו ידיהם קודם או שנטמאו ישרף מיד ופריך ואי אמרת לא בעי עקירה פסולו מחמת מאי הא שחטו אחר תמיד של בין הערבים אלמא בהכי מיפסל וי"ל דהאי דנשרף לפי שלכתחילה אסור להקריבו וממילא יפסל והא דאין מעלה ומלינה דקסבר לינה מועלת בראשו של מזבח ואע"ג דהקטרת אימורים לא מעכב כי אבדו כשר באכילה הני מילי כי איתנהו להקטרה אבל הכא הא לא איתנהו אי נמי מדרבנן אסור י] ליזרק ולפירוש זה לא קשיא מידי מה שמביא ריב"א דתניא יא] בתוספתא דפסחים כל הקדשים שהקריבן קודם תמיד של שחר או שמיכבן אחר תמיד הערב פסולין והשתא אי אמרת דמדרבנן פסולי שלא ליזרק ניחא מיהו הקריבו משמע שהקריב כבר ולהדבה אי בשחטן איירי קשיא קודם תמיד של שחר *) אפי' אמרינן ליזרק אמאי פסלינן ליה אלא

---

*) ר"ת אפי' לו מדרבנן אמאי אמרינן ליזרק ופסלינן לה

רבינו גרשום

ראוין מעכבין הוי זה שירצה יכול להקדים : אין פוחתין לעולם משישה טלאים המבוקרין ממום כשיעור שצריך לשבת ולב' ימים טובים של ראש השנה שאל להיות אחר השבת לצורך תמידין : היכי דמי דקאמר ששה ולא טפי אילימא דאית ליה כלומר שיכול למצוא בכמה טלאים שהוא צריך א"כ אמאי קאמר ששה טלאים מבוקרין לשבת ולב' י"ט טובא הוו כלומר הרבה יותר משישה מבוקרין היה צריך לצורך תמידין ומוספין אלא לאו דלית ליה אלא לצורך התמידין וש"מ דתמידין דלמחר עדיפי ממוספין דהאידנא דהא שבקינן להו לצורך תמידין דלמחר ולא עבדינן מינייהו מוספין דשבת: לא לעולם דאית ליה כל צרכו והכי קאמר אין פוחתין משישה טלאין מבוקרין לעולם ואפילו בחול שאין בהן מוסף לצורך ימי השבת ולא לצורך שבת וב' ימים טובים דווקא: ומני בן בג בג היא וכו' · מה פסח טעון ביקור ד' ימים דכתיב דברו אל כל עדת בני ישראל לאמר בעשור וגו' וכתיב והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר : א"ל רבינא לרב אשי ולמאי דאמרינן מעיקרא כדי לצורך שבת ושני ימים טובים הני ששה טלאים שבעה הוו צריכי דהא איכא תמיד דצפרא דחד בשבא [השתא קא מיירי בב' י"ט שחלו לפני שבת] לפי שבלילה אינו יכול לחזור אחר תמיד : ולטעמיך תמניא הוו צריך למיהוי ביחד דהא איכא דפניא דמעלי שבתא שהוא לפני ראש השנה דצפרא דתלתא בשבא הוא לא קשיא דלבתר דאקריב תרוא . דפניא דמעלי שבתא קאמר שצריך להיות ששה :

קלג א מיי' פ"ח מהל' תמידין ומוספין הלכה כ :

קלד ב ג מיי' שם פ"א הלכה ט :

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ושמע וכו' דשבת קודש מיום טוב :

שיטה מקובצת

א] מובא אחר ד"ה ששה לתמידים ושש עשרה למוספין · ולאו נהירא שלעולם אין מוספין של ר"ח קריבין שני ימים שאם באו עדים קודם מנחה לאחר הול ואם באו עדים לאחר המנחה אותו היום לא תקריבו (מנחתם) [מוספין] תרוייהו דלא דק דלא הוי אלא ארבע עשר · תו"ח [א"ה לא הבנתי דבריהם כי לפענ"ד דברי רש"י סבותים וסדוקים ודוא

הגהות צ"ק (א) [illegible]